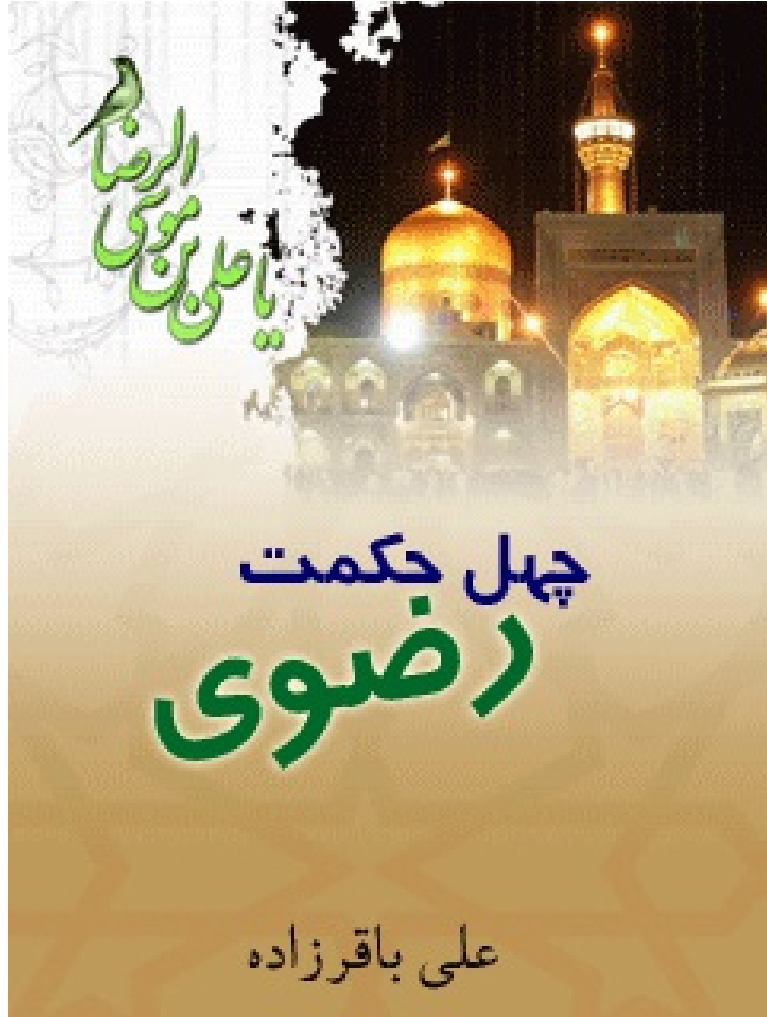

سَلَامٌ عَلَيْهَا
نور فاطمه زهرا

کتابخانه دیجیتال
www.noorfatemah.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حکمت رضوی

نویسنده:

علی باقرزاده

ناشر چاپی:

موسسه چاپ و انتشارات

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حکمت رضوی
۷	مشخصات کتاب
۷	حکمت ۰۱
۷	حکمت ۰۲
۷	حکمت ۰۳
۷	حکمت ۰۴
۷	حکمت ۰۵
۷	حکمت ۰۶
۸	حکمت ۰۷
۸	حکمت ۰۸
۸	حکمت ۰۹
۸	حکمت ۱۰
۸	حکمت ۱۱
۸	حکمت ۱۲
۸	حکمت ۱۳
۸	حکمت ۱۴
۹	حکمت ۱۵
۹	حکمت ۱۶
۹	حکمت ۱۷
۹	حکمت ۱۸
۹	حکمت ۱۹
۹	حکمت ۲۰

۹	حکمت ۲۱
۹	حکمت ۲۲
۱۰	حکمت ۲۳
۱۰	حکمت ۲۴
۱۰	حکمت ۲۵
۱۰	حکمت ۲۶
۱۰	حکمت ۲۷
۱۰	حکمت ۲۸
۱۰	حکمت ۲۹
۱۰	حکمت ۳۰
۱۱	حکمت ۳۱
۱۱	حکمت ۳۲
۱۱	حکمت ۳۳
۱۱	حکمت ۳۴
۱۱	حکمت ۳۵
۱۱	حکمت ۳۶
۱۱	حکمت ۳۷
۱۱	حکمت ۳۸
۱۲	حکمت ۳۹
۱۲	حکمت ۴۰

چهل حکمت رضوی

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: چهل حکمت رضوی، علی، باقرزاده (بقا) [برگرفته از:]: چهل حدیث حضرت رضا علیه السلام: به انضمام شرح حال و گزارش سیاسی و فرهنگی دوران امام علیه السلام / برگزیده و نوشته کاظم مدیر شانه چی؛ نظم اشعار از باقرزاده "بقا" مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، موسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۶۵. مشخصات ظاهری: ص ۱۲۷ فروست: (موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی ۲۲) وضعیت فهرست نویسی: فهرست نویسی قبلی یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۲۷؛ همچنین به صورت زیرنویس موضوع: علی بن موسی علیهما السلام، امام هشتم، ۲۰۳ - ۱۵۳ ق. - احادیث موضوع: احادیث شیعه - قرن ۱۴ شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. موسسه چاپ و انتشارات رده بندی کنگره: BP۱۳۶/۹/م ۴ چ ۹ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۲

حکمت ۰۱

مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ التَّنْظُفُ نِظَافَتٌ مَوْجِبٌ پَاكِي جِسْمِ اسْتِ نِظَافَتِ مَائِيهِ آرَامِ جَانِ اسْتِ اِمَامِ هَشْتَمِينِ فَرَمُودِ بَا خَلْقِ نِظَافَتِ شِيُوهِ پِيغَمْبِرَانِ اسْتِ

حکمت ۰۲

صَاحِبُ النِّعْمَةِ يَجِبُ أَنْ يُوسِّعَ عَلَى عِيَالِهِ تَوَانِگَرِ رَا بُوَدِ وَاجِبٌ كِهْ بَخْشِدِ زَنَ وَ فَرَزَنْدِ رَا اَزِ مَالِ دُنْيَا دِهْدِ وَسَعْتِ بِهْ اَمْرِ زَنْدِگَانِي بِهْ شَكَرِ نِعْمَتِ حَيِّ تَوَانَا

حکمت ۰۳

مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النُّعْمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ شَنِيدِهَامِ كِهْ عَلِي بنِ مُوسَى كَاظِمِ خَدِيُو طُوسِ، بَفَرْمُودِ نَكْتِهْ اِي زِيَا كَسِي كِهْ نِيكُويِي خَلْقِ رَا نِدَاشْتِ سِپَاسِ نَكْرِدِهْ اسْتِ سِپَاسِ خَدَايِ بِي هِمْتَا

حکمت ۰۴

الْإِيْمَانُ أَدَاءُ الْفَرَائِضِ وَاجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ فَرْمُودِ رِضَا اِمَامِ هَشْتَمِ: اِنْجَامِ فَرَائِضِ اسْتِ اِيْمَانِ دُورِي زِ مُحَرَّمَاتِ وَ زَشْتِي پَرِهِيَزِ زِ نَاصُوبِ وَ عَصِيَانِ

حکمت ۰۵

لَمْ يُخْنِكِ الْأَمِينُ وَ لَكِنْ اِثْمَنْتَ الْخَائِنَ كَسِي كِهْ بِيْمِ نِدَارْدِ زِ كَرْدِگَارِ عَلِيْمِ وَرَا بِهْ خِدْمَتِ خَلْقِ خَدَا مَكْنِ تَعْيِينِ اَمِيْنِ نَكْرِدِهْ خِيَانَتِ، تَوَا زِ رِهْ غَفَلْتِ اَمِيْنِ شَمْرِدِهْ خِيَانَتِ شَعَارِ بَدِ اَمِيْنِ

حکمت ۰۶

الصَّمْتُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ زَبَانِ تُو گَرِ تَحْتِ فَرْمَانِ نَبَاشْدِ خَمْوشِي گَزِيْنِ، تَا نِيْفْتِي بِهْ ذَلَّتِ عَلِي بنِ مُوسَى الرِّضَا رَاسْتِ پَنْدِي

سکوت است بایی ز ابوابِ حکمت

حکمت ۰۷

الْأَخُ الْأَكْبَرُ بِمَنْزِلَةِ الْأَبِّ بَرَادِرٌ چو دانا و شد و آزموده و را با پدر می شمارش برابر بگفتا امام بحق، نور مطلق به جای پدر هست، مهتر برادر

حکمت ۰۸

صَدِيقُ كُلِّ امْرِئٍ عَقْلُهُ وَ عَدُوُّهُ جَهْلُهُ به نزدیک نادان بود تار گیتی ز دانش بکن گیتی تار روشن بفرمود فرزند موسی بن جعفر تو را عقل یار است و جهل است دشمن

حکمت ۰۹

التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ نِصْفُ الْعَقْلِ همیشه در پی تیمار بینوایان باش کمک به خلق، ز کردار خالق احد است امام راست در این رهگذر، کلامی نغز: که در معاشرت خلق، نیمی از خرد است

حکمت ۱۰

التَّوَكُّلُ أَنْ لَا تَخَافَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ بزن بر لطف حق دست توکل که لطف ایزدی باشد تو را بس توکل آن بود کاندر دو عالم به غیر حق نترسی از دگر کس

حکمت ۱۱

أَفْضَلُ مَا تُوصِلُ بِهِ الرَّحِمُ كَيْفُ الْأَذَى عَنِّيَا فرمود رضا ولی مطلق گنجینه علم و فضل و احسان بهتر صلیله رحم به گیتی است خودداری از گزند ایشان

حکمت ۱۲

أَحْسَنُ النَّاسِ مَعَاشًا مَنْ حَسَّنَ مَعَاشَ غَيْرِهِ فِي مَعَاشِهِ بهترین رهرو به راه زندگی است آن که همچون شمع روشنگر بود مردمان در پر توش راحت زیند زندگی در خدمتش بهتر بود

حکمت ۱۳

الْعَقْلُ جِبَاءٌ مِنَ اللَّهِ وَ الْأَدَبُ كُفَّةٌ رَضَا سبَطُ پاك رسول امین که نتوان سر از خدمتش تافتن بگفتا: خرد بخشش ایزدی است ادب را به کوشش توان یافتن

حکمت ۱۴

لَيْسَ لِخَيْلٍ رَاحَةٌ وَ لَمَّا لِحَسُودٍ لَبَدَةٌ بُخْلِ رنج است و حسادت محنت است از ولی آموز درس عبرتی راحتی در بخل نتوان یافتن در

حَسَدٌ هَرَّكَ نِيَابِي لِدَّتِي

حکمت ۱۵

مَا التَّقَتْ فِتْنَانِ قَطُّ إِلَّا نَصِرَ أَعْظَمُهُمَا عَفْوًا عَفُوا آيِن بزرگان باشد بخشش آینه‌ی دوران‌دیش است دو گروهی که به جنگند و ستیز نصرت آن راست که عفویش بیش است

حکمت ۱۶

عَوْنُكَ لِلضَّعِيفِ أَفْضَلُ مِنَ الصَّدَقَةِ سَخْنِي دارم از امام همام که مفید است بهر هر طبقه دستگیری ز ناتوان و ضعیف به یقین، بهتر است از صدقه

حکمت ۱۷

الْمُؤْمِنُ [الَّذِي] إِذَا أَحْسَنَ اسْتَبَشَّرَ وَإِذَا أَسَاءَ اسْتَعْفَرَ گر ز بخت بد به کس بد کرده‌ای هان، مشو نومید از درگاه رب مؤمن از نیکی کند شادان شود و ر کند بد، می کند بخشش طلب

حکمت ۱۸

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ شَنُو پند فرزند موسی بن جعفر امام بحق، ماه برج امامت کسی هست مسلم که باشند مردم ز دست و زبانش به امن و سلامت

حکمت ۱۹

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَأْمَنْ حِرَارَةَ بَوَائِقِهِ بِهِ هَمْسَايَه نِیْکِی کن ای نیک مرد که همسایه را بر تو حقها بود از آن کس که همسایه ایمن نبود بفرمود مولا: نه از ما بود

حکمت ۲۰

التَّوَاضُعُ أَنْ تُعْطِيَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ مَا تُحِبُّ أَنْ يُعْطُوكَ مِثْلَهُ چنان سر کن ای دوست با نیک و بد که باشد ز تو نیک و بد در امان تواضع چنان کن به خلق خدای که خواهی کند خلق با تو چنان

حکمت ۲۱

مِنْ عَلَمَاتِ الْفَقِيهِ الْحَكِيمِ [الْحِلْمُ] وَالْعِلْمُ وَالصَّمْتُ بصیر باش به احکام دین حق که خدای از آن فقیه که دانا به حکم اوست رضاست نشانه‌های فقاقت به نزد پیر خرد قضاوت بحق و دانش و سکوت بجاست

حکمت ۲۲

الصَّفْحُ الْجَمِيلُ ... الْعَفْوُ مِنْ غَيْرِ عِتَابٍ عَفْوٌ چُون کرده‌ای خطاب مکن کار بی جا و ناصواب مکن وه چه نیکوست، عفو بی منت عفو

کردی اگر، عتاب مکن

حکمت ۲۳

لَا يَأْبَى الْكِرَامَةَ إِلَّا الْجَمَّارُ بِشَنُو كَلَامِ نَغَزِ فَرْزَنْدِ پِيمِبِرِ كَفْتَارِ او روشنگر شب‌های تار است جز مردم احمق نتابد رخ ز احسان هر کس کند احسان مردم ردّ، حمار است

حکمت ۲۴

السَّخِيُّ يَأْكُلُ مِنْ طَعَامِ النَّاسِ لِيَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ سَخِي می‌خورد نان ز خوان کسان که مردم به رغبت ز خوانش خورند بخیل از سر بخل نان کسی نیارد خورد تا که نانش خورند

حکمت ۲۵

السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ سخاوتمند هرگز نیست تنها که تنهایی نصیب دیگران است سخی باشد قریب رحمت حق به نزدیک بهشت و مردمان است

حکمت ۲۶

صَدِيقُ الْجَاهِلِ فِي التَّعَبِ بِه نادان مکن دوستی، چون تو را گدازد ز کردار خود روز و شب بگفتا علی بن موسی الرضا رفاقت به نادان غم است و تعب

حکمت ۲۷

أَفْضَلُ الْعَقْلِ مَعْرِفَةُ الْإِنْسَانِ بِرَبِّه ز خاطر مبر شکر یزدان پاک که شکر نعمت افزون کند بهین دانش ای دوست، آن دانشی است که ات رهبری سوی بی چون کند

حکمت ۲۸

مَنْ رَضِيَ بِالْيَسِيرِ مِنَ الْحَلَالِ خَفَّتْ مَثْوَتُهُ رَضَا باش بر داده کردگار که خوشنودی از حق بود بندگی اگر شاد گردی به اندک حلال سبک بگذری از پل زندگی

حکمت ۲۹

مَنْ رَضِيَ بِالْقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ قُبِلَ مِنْهُ الْيُسْرُ مِنَ الْعَمَلِ کلامی شنو از شهنشاہ طوس ولی خداوند و سببط رسول چون بر رزق اندک رضایی، خدای کند طاعت اندک را قبول

حکمت ۳۰

الصُّمْتُ يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ إِنَّهُ دَلِيلٌ عَلَى كُلِّ خَيْرٍ ز حُسن خموشی و اوصاف آن چنین گفت شاه خراسان، رضا خموشی به بار آورد

دوستی شود رهگشای همه خوب‌ها

حکمت ۳۱

مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ رِيحٌ وَمَنْ غَفَلَ عَنْهَا خَسِرَ تَوَايَ كِه ديدِه فرو بسته‌ای ز کرده خویش همیشه زشتی احوال ديگران بينی حساب نفس بداندیش کن که سود بری شوی چو غافل از اعمال خود زیان بينی

حکمت ۳۲

مَنْ اعْتَبَرَ أَبْصَرَ وَمَنْ أَبْصَرَ فَهَمَّ وَمَنْ فَهَمَّ عَلِمَ اِمَامِ رَاسِتِ كِلَامِي كِه مَرْد بَا تَدْبِيرِ هَزَارِ نَكْتِه اَز آن يَكِ كِلَامِ مِي خَوَانَد كِسي كِه عِبْرَتِ گيرد بسي شود بينا كِسي كِه بينا گردد بفهمد و داند

حکمت ۳۳

أَفْضَلُ الْمَالِ مَا وَقِيَ بِهِ الْعِرْضُ تَوَانِگَرِ رَا بَگُو اَمْرُوَزِ كِن اِيثارِ سِيَمِ و زَرِ كِه فَرْدَا سِيَمِ و زَرِ دَرِ اَخْتِيَارِ دِيگَرَانِ بَاشَد بَهِيِنِ مَالِ آن بُوَد كَانِ مَوْجِبِ حَفْظِ شَرَفِ گَرْدَدِ اِگَرِ دَرِ رَاهِ دِيگَرِ صَرَفِ شَد، حَاصِلِ زِيَانِ بَاشَد

حکمت ۳۴

الْمُؤْمِنُ إِذَا غَضِبَ لَمْ يُخْرِجْهُ غَضَبُهُ مِنْ حَقِّ سَخْنِي بَشْنُو اَز اِمَامِ غَرِيبِ تَا شُوَد عِلْمِ و دَانِشْتِ اَفْزُونِ مَرْدِ مُؤْمِنِ اِگَرِ بِه خَشْمِ شُوَد نَرُوَد اَز طَرِيقِ حَقِّ بِيرون

حکمت ۳۵

الْمُؤْمِنُ ... إِذَا قَدَرَ لَمْ يَأْخُذْ أَكْثَرَ مِنْ حَقِّهِ نَكْتِه‌ای بَشْنُو ز فَرَزْنَدِ رَسُوْلِ آن كِه مَرْدَمِ رَا اِمَامِ و پِيشَوَاسْتِ گَرِ كِه قَدْرَتِ دَسْتِ مُؤْمِنِ اَوْفَتَادِ بِيَشْتَرِ اَز حَقِّ خُودِ هَر گَرِ نَخَوَاسْتِ

حکمت ۳۶

النَّظَرُ إِلَى ذُرِّيَّةِ مُحَمَّدٍ عِبَادَةٌ بَكِنِ عَادَتِ بِه كَرْدَارِ بَزْرِگَانِ كِه نَتَوَانِ كَرْدِ آسَانِ تَرَكِ عَادَتِ نَظَرِ كَرْدِنِ بِه فَرَزْنَدِ پِيْمْبِرِ بُوَدِ دَرِ پِيَشِ مَرْدِ حَقِّ، عِبَادَتِ

حکمت ۳۷

إِنَّمَا الْحِمِيَّةُ مِنَ الشَّيْءِ الْإِقْلَالُ مِنْهُ شَنُو اَز عَلِيِّ بِنِ مُوسَى الرِّضَا كِلَامِي كِه اَفْزَادِيَتِ عَقْلِ و هُوشِ چُو پَرهِيْزِ خَوَاهِي كِنِي اَز خُورَاكِ بِه كَمِ خُورْدِنِ خُورْدِنِي هَا بَكُوشِ

حکمت ۳۸

لَا يَعْدُمُ الْعُقُوبَةُ مَنْ أَدْرَعَ بِالْبَغْيِ گُو بِه آن كَسِ كِه ظَلَمِ كَرْدِ فَزُونِ كِه عَقُوبَتِ نَبُوَدِه نَشْمَارْدِ گَرِ بَخَوَاهَدِ زَيْدِ بِه آرَامِشِ كِيْفَرِ رُوْزِ گَارِ

نگذارد

حکمت ۳۹

لا تَطْلُبُوا الْهُدَىٰ فِي غَيْرِ الْقُرْآنِ فَتَضِلُّوا بِكُفْرٍ رِضَا، مَا هِيَ بَرَجٌ وَلَا يَتِ هِدَايَتِ مَجُوبِيهِ زِغْرَ قُرْآنٍ بَهْ جَزْ رَاهِ قُرْآنٍ مِپُوِيِيِدِ رَاهِي كِه
گمراهی آخر بُوَد حاصِل آن

حکمت ۴۰

مِنْ عَلامَةٍ اِيْمَانِ الْمُؤْمِنِ، كِتْمَانُ السِّرِّ وَ الصَّبْرُ فِي الْبُاسِ وَ الضَّرَّاءِ وَ مُدَارَاةُ النَّاسِ زِ عَلاماتِ مَرْدِ حَقِّ بَاشِدِ رازداری وَ صَبْرِ بَرِ سَخْتِي
با مدارا به مردمان پوید راه آزادگی و خوشبختی